

Overzicht van alle aspecten van de didactische en letterkundige analyse op de docentpagina van www.lezenvoordelijst.nl bij paragraaf 2.4.1

Dimensies	Indicatoren	Toelichting complicerende factoren
Algemene vereisten (tekstbegrip)	Bereidheid	Geef aan in welke mate leerlingen op dit leesniveau bereid zijn om dit boek te gaan lezen en er zich in te verdiepen.
	Interesses	Wat vinden leerlingen op dit leesniveau vooral interessant aan de inhoud van dit boek? Houd rekening met sekse, leeftijd en culturele achtergrond van leerlingen.
	Algemene kennis	Op welke algemene kennis doet deze tekst een beroep? In welke mate beschikken leerlingen op dit leesniveau over deze kennis? Denk aan kennis over de wereld (maatschappelijk, politiek en historisch) en de mens (intercultureel, sociaal en psychologisch).
	Specifieke culturele en literaire kennis	Op welke culturele en letterkundige kennis doet het boek een beroep? In welke mate beschikken leerlingen op dit leesniveau over deze kennis? Denk aan cultuurhistorische kennis (Bijbel, mythologie, wereldliteratuur, filosofie, religie, stromingen) en specifieke literaire kennis (verteltechniek, structuuranalyse, stilistiek).
Taalgebruik en literaire stijl	Vocabulaire	Op welk vocabulaire doet dit boek een beroep? In welke mate zijn leerlingen op dit leesniveau vertrouwd met dit vocabulaire? Denk aan abstractie, taalgebruikregister, frequentie van woorden, en eventueel gedateerd taalgebruik.
	Zinsconstructies	In hoeverre kunnen leerlingen op dit leesniveau de zinnen makkelijk lezen en begrijpen? Denk aan lengte, inbedding, aaneenschakeling van betekenselementen, en eventueel gedateerde zinsconstructies.
	Stijl	In hoeverre kunnen leerlingen op dit leesniveau uit de voeten met de literaire stijl (beeldspraak, ironie, conventies) van dit boek? Denk ook aan de karaktertekening, de wijze waarop een bepaalde sfeer wordt opgeroepen en vooral aan de mate van expliciet- of implicietheid. Hoe waarderen ze de stijl van dit boek?

Dimensies	Indicatoren	Toelichting complicerende factoren
Literaire procedés	Actie	In hoeverre houdt de spanning van dit boek de aandacht van leerlingen op dit leesniveau vast? Denk aan het tempo van de handelingen (actie, wendingen, dialoog) en de opeenvolging en intensiteit van dramatische gebeurtenissen. Verhaalelementen die het handelingsverloop onderbreken, zijn moeilijker voor lagere leesniveaus, bijvoorbeeld: gedachten (monoloog interieur), bespiegelingen (bijvoorbeeld in een dialoog), beschrijvingen (plaats en ruimte) en uiteenzettingen van de verteller. Voor de hogere leesniveaus is spanning door actie minder noodzakelijk.
	Chronologie	In hoeverre kan de leerling op dit leesniveau de chronologie van dit boek hanteren? In welke mate doet de tekst een beroep op een zekere flexibiliteit bij de chronologie en continuïteit van het handelingsverloop? Tijdsprongen, terugverwijzingen (flashbacks) en vooruitwijzingen compliceren het leesproces van leerlingen met een laag leesniveau, vooral als deze niet scherp zijn gemarkeerd.
	Verhaallijn(en)	In hoeverre kan de leerling op dit leesniveau de verhaallijnen volgen en met elkaar verbinden? Het aantal verhaallijnen en de verbanden daartussen (hoofdlijn, zijlijn, inbedding) zijn van invloed op de complexiteit, vooral als die wisselingen niet scherp zijn gemarkeerd.
	Perspectief	In hoeverre kan de leerling op dit leesniveau het perspectief van dit boek hanteren? De betrouwbaarheid van het perspectief en het spel dat ermee gespeeld kan worden (manipulatie) kan lastig zijn. In het algemeen zijn perspectiefwisselingen een complicerende factor (meervoudig perspectief). Ook de mate waarin de lezer door de vertelinstantie gedwongen wordt zich in een onbekende, 'vreemde' verhaalwerkelijkheid te begeven en zich volledig met een personage te identificeren is niet eenvoudig (ik-verteller). Doorgaans is een auctoriale verteller minder complex, omdat deze als intermediair tussen de lezer en het verhaal optreedt.
	Betekenis	In hoeverre kan een leerling op dit leesniveau de tekst adequaat interpreteren? Het gaat hier om de mate waarin de tekst een beroep doet op het vermogen om verschillende betekenislagen en -elementen te herkennen en met elkaar te verbinden. De complexiteit neemt toe naarmate er meer betekenislagen (werkelijkheid, psychologisch, politiek, filosofisch, literair, enzovoort) en betekenselementen (motieven, thema's, ideeën) in verwerkt zijn.

Dimensies	Indicatoren	Toelichting complicerende factoren
Literaire personages	Karakters	In hoeverre kan een leerling op dit leesniveau de karakters en de ontwikkeling van personages doorgronden? Het betreft hier de mate waarin de personages al dan niet worden uitgewerkt en een ontwikkeling doormaken (type en karakter). Complicerende factoren: (on)voorspelbaarheid, de afstand (van de lezer) tot de morele opvattingen en het gedrag van de personages, historiciteit van de personages (oude teksten) of abstractie (literaire personages).
	Hoeveelheid	De mate waarin de tekst een beroep doet op het vermogen om verschillende hoofdpersonages en bijfiguren te onderscheiden. Let op het aantal personages.
	Verhoudingen	In hoeverre kan een leerling op dit leesniveau de verhoudingen tussen de personages volgen en doorgronden? Hierbij zijn de aard van de verhoudingen (psychologisch, sociologisch, intercultureel) en de veranderingen daarin complicerende factoren.
Verantwoording	Geef aan welke bronnen bij deze analyse zijn geraadpleegd.	
Relevante bronnen	Welke bronnen kan de docent raadplegen om zich verder in het boek en de achtergronden te verdiepen?	

Bron

Witte, T. (2008) *Het oog van de meester: een onderzoek naar de literaire ontwikkeling van havo- en vwo-leerlingen in de tweede fase van het voortgezet onderwijs*. Delft: Eburon.